

Clarificări privind aplicarea legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor – care sunt entitățile raportoare și ce noutăți aduc normele elaborate de ONPCSB

de Raluca Mihai, Partener Voicu & Filipescu

Apariția Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului a creat numeroase discuții în piață în legătura cu domeniul de aplicare, entitățile raportoare, precum și modalitatea de implementare efectivă a obligațiilor impuse de lege.

Modificări legislative publicate în luna ianuarie 2020

Practica Voicu & Filipescu acoperă toate domeniile de expertiză relevante pentru compania dumneavoastră. În această ediție vă sunt prezentate câteva modificări legislative recente în următoarele domenii:

- Construcții
- Societăți comerciale
- Protecția datelor cu caracter personal
- Litigii și arbitraje

+ VF News

Articolul „Beneficiarul real al unei companii – o obligație cu termen și câteva dificultăți practice” de Andreea Botez, Senior Associate Voicu & Filipescu publicat pe Juridice.ro Dați [click aici](#) pentru a citi articolul.

Două dintre tranzacțiile în care Voicu și Filipescu a fost implicată au fost incluse printre cele mai importante tranzacții de pe piața românească de M&A în cercetarea efectuată de specialiștii publicației [Ziarul Financiar](#) pentru ediția din 2019 a anuarului [Top tranzacții](#)- [click aici](#) pentru detalii.

[Chambers and Partners Europe, ediția 2019](#) recomandă Voicu & Filipescu pentru activitatea avocaților săi în 2 arii de practică: fuziuni și achiziții, și societăți comerciale.

[IFLR 1000, ediția 2020](#) recomandă Voicu & Filipescu pentru activitatea avocaților săi în 3 arii de practică: fuziuni și achiziții, financiar – bancar și dezvoltare de proiecte. De asemenea, domnul avocat Dumitru Rusu - Partener, coordonatorul practicii de drept financiar – bancar, a fost inclus la secțiunea *Highly Regarded* pentru domeniile de practică drept financiar - bancar și piețe de capital.

Legal500 EMEA ediția 2019

recomandă Voicu & Filipescu pentru calitatea serviciilor prestate în 6 arii de practică: societăți comerciale, drept comercial și fuziuni și achiziții, dreptul muncii, PPP și achiziții publice, imobiliare și construcții, restructurare și insolvență. Daniel Voicu, Mugur Filipescu, Marta Popa, Roxana Neaguțu, Raluca Mihai și Mariana Popa sunt de asemenea recomandați de ghidul de prestigiu pentru activitatea lor.

Clarificări privind aplicarea legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor – care sunt entitățile raportoare și ce noutăți aduc normele elaborate de ONPCSB

de Raluca Mihai, Partener Voicu & Filipescu

Apariția Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului a creat numeroase discuții în piață în legătura cu domeniul de aplicare, entitățile raportoare, precum și modalitatea de implementare efectivă a obligațiilor impuse de lege.

Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor (ONPCSB), autoritatea care coordonează realizarea evaluării riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului la nivel național, s-a confruntat în ultima vreme cu situații de declarare ca entități raportoare a unor companii care nu se încadrează în cerințele Legii 129/2019, totul pornind de la agitația creată cu privire la importanța acestei legi și sancțiunile usturătoare pe care le prevede pentru încălcarea prevederilor acesteia.

Este drept că Legea nr. 129/2019 conține obligații destul de stricte și serioase pentru entitățile raportoare, iar sancțiunile pentru nerespectare pot ajunge pentru persoanele juridice la procent din cifra de afaceri (10% din veniturile totale raportate la perioada fiscală încheiată, anterioară datei întocmirii procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, plus 90.000 Lei, 120.000 Lei sau 150.000 Lei, în funcție de natura contravenției).

Tocmai de aceea este important de clarificat cui se aplică prevederile Legii nr. 129/2019, deci care ar fi entitățile raportoare obligate să se înregistreze la ONPCSB cu desemnarea persoanei responsabile din cadrul entității cu aplicarea Legii nr. 129/2019, și care să implementeze proceduri și norme interne de cunoaștere a clientelei, de identificare a beneficiarului real și pentru îndeplinirea celorlalte obligații impuse de legiuitor.

Mai mult, prezentul material este menit să prezinte pe scurt și noutățile aduse de Normele de aplicare ale Legii nr. 129/2019, emise de ONPCSB în 22 ianuarie 2020 și publicate în Monitorul Oficial Partea I nr. 75 din 3 februarie 2020, fiind în vigoare din această dată.

Entitățile raportoare

Art. 5 din Legea nr. 129/2019 ne indică categoriile de entități care intra sub incidența acesteia, anume:

- (a) instituțiile de credit persoane juridice române și sucursalele instituțiilor de credit persoane juridice străine;
- (b) instituțiile financiare persoane juridice române și sucursalele instituțiilor financiare persoane juridice străine;
- (c) administratorii de fonduri de pensii private, în nume propriu și pentru fondurile de pensii private pe care le administrează, cu excepția caselor de pensii ocupaționale profesionale;
- (d) furnizorii de servicii de jocuri de noroc;

- (e) auditorii, experții contabili și contabilii autorizați, cenzorii, persoanele care acordă consultanță fiscală, financiară, de afaceri sau contabilă;
- (f) notarii publici, avocații, executorii judecătorești și alte persoane care exercită profesii juridice liberale, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile;
- (g) furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, alții decât cei prevăzuți la lit. e) și f);
- (h) agenții imobiliari; și
- (i) alte entități și persoane fizice care comercializează, în calitate de profesioniști, bunuri sau prestează servicii, în măsura în care efectuează tranzacții în numerar a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 Euro, indiferent dacă tranzacția se execută printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care au o legătură între ele.

Din aceste categorii, două care pot crea confuzie sunt cele subliniate, menționate la lit. g) și i) de mai sus.

Astfel, prin **furnizorii de servicii pentru societăți și fiducii** trebuie să înțelegem, potrivit art. 2 lit. l) din Legea nr. 129/2019 **orice persoană fizică sau juridică ce prestează cu titlu profesional oricare dintre următoarele servicii pentru terți:**

- (1) constituie societăți sau alte persoane juridice;
- (2) exercită funcția de director ori administrator al unei societăți sau are calitatea de asociat al unei societăți de persoane sau al unei asocieri în participație ori o calitate similară în cadrul altor persoane juridice sau intermediază ca o altă persoană să exercite aceste funcții ori calități;
- (3) furnizează un sediu social, un domiciliu ales sau orice alt serviciu legat de o societate sau orice altă persoană juridică ori construcție juridică similară;
- (4) exercită calitatea de fiduciar într-o fiducie sau într-o construcție similară acestuia sau intermediază ca o altă persoană să exercite această calitate;
- (5) acționează sau intermediază ca o altă persoană să acționeze ca acționar pentru o persoană juridică, alta decât o societate ale cărei acțiuni sunt tranzacționate pe o piață reglementată care este supusă unor cerințe de publicitate în conformitate cu legislația Uniunii Europene sau cu standarde fixate la nivel internațional.

Art. 3 lit. e) din Normele de aplicare vine cu o clarificare suplimentară și indică că **în categoria furnizorilor de servicii pentru societăți și fiducii**, astfel cum sunt definiți de Lege, **intră și entitățile ce desfășoară activități conform claselor CAEN: (i) 6420 – activități ale holdingurilor** - această clasă include activități ale companiilor de tip holding, de exemplu unități ce dețin active (deținând diverse niveluri de control al acțiunilor) ale unui grup de filiale și a căror principală activitate este administrarea acțiunilor (proprietăților) grupului; și (ii) **6820 - închirierea și subînchirierea bunurilor imobiliare proprii sau în leasing** - această clasă include: închirierea și subînchirierea bunurilor imobiliare proprii sau închiriate: clădiri de apartamente și locuințe individuale, clădiri nerezidențiale, inclusiv pavilioane expoziționale, depozite, terenuri, furnizarea de case și apartamente mobilate sau nemobilate pentru utilizare pe perioade mai mari, de obicei lunară sau anuală; această clasă include de asemenea dezvoltarea proiectelor de construcții pentru subînchiriere personală și exploatarea amplasamentelor pentru locuințe mobile (case mobile).

De interes sunt astfel societățile de la pct. 3 din art. 2 lit. l) din Lege – cele care furnizează un sediu social, un domiciliu ales sau orice alt serviciu legat de o societate sau orice altă persoană juridică ori construcție juridică similară, în care vor intra, potrivit clarificării aduse de Normele de aplicare, acele societăți care închiriază bunuri imobiliare, cu titlu profesional, unor altele societăți, pentru ca acestea din urmă să-și stabilească un sediu social sau domiciliu ales sau orice alt sediu secundar, asimilat acestora.

Aceste societăți intră în consecință în categoria entităților raportoare, alături și de acelea care prestează, generic vorbind, diverse servicii privind societățile – consultanță de afaceri, înființare societăți, administrare personal, ș.a.

În ceea ce privește categoria de la pct. i) din art. 5 din Legea nr. 129/2019 – **alte entități și persoane fizice care comercializează, în calitate de profesioniști, bunuri sau prestează servicii, în măsura în care efectuează tranzacții în numerar a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 Euro**, indiferent dacă tranzacția se execută printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care au o legătură între ele, aceasta categorie include practic orice entitate sau persoană fizică, care comercializează bunuri sau prestează servicii cu titlu profesional, însă doar în măsura în care efectuează tranzacții în numerar de cel puțin 10.000 Euro.

Or, tranzacțiile în numerar în cazul persoanelor juridice sunt limitate conform prevederilor Legii nr. 70/2015 pentru întărirea disciplinei financiare privind operațiunile de încasări și plăți în numerar la valori de 5.000 Lei sau 10.000 Lei pe zi, în funcție de categoria de încasare sau plată.

Astfel, prevederile Legii nr. 129/2019 trebuie coroborate și cele ale Legii nr. 70/2015, urmărindu-se acele tranzacții executate prin mai multe operațiuni ce au legătură între ele și care, chiar dacă respectă limita zilnică de tranzacționare cu numerar prevăzută de Legea nr. 70/2015, însumate ca valoare depășesc limita minimă de 10.000 Euro, echivalent în Lei. Astfel de tranzacții trebuie raportate către ONPCSB, existând suspiciuni cu privire la sursa fondurilor.

Noutăți aduse de Normele de aplicare a Legii nr. 129/2019

Pe lângă clarificarea categoriei de entități raportoare de furnizori de servicii pentru societăți sau fiducii, Normele de aplicare a Legii nr. 129/2019 elaborate de ONPCSB aduc și următoarele precizări în ceea ce privește obligațiile entităților raportoare:

- persoanele desemnate cu responsabilități în aplicarea Legii trebuie numite de reprezentanții legali ai entităților raportoare în urma unei testări interne care să confirme că sunt potriviți și adecvați pentru a îndeplini atribuțiile respective, testare ce va fi reluată cel puțin o dată pe an;
- în procesul de selecție a persoanelor desemnate, trebuie avute în vedere abilitățile și cunoștințele acestora în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului, atât înainte de a fi desemnate, cât și ulterior, în mod continuu, precum și reputația profesională a acestora, care poate avea la bază inclusiv cazierul judiciar și referințe ale angajatorilor anteriori;
- în scopul testării normelor, procedurilor, mecanismelor și politicilor ce trebuie emise de entitățile raportoare, denumite entități reglementate de Norme, acestea au obligația de a asigura o funcție de audit independent atunci când, în ultimul exercițiu financiar încheiat, depășesc cel puțin două dintre următoarele criterii: (i) total active: 5.000.000 Lei; total cifră de afaceri netă: 10.000.000 Lei; și numărul mediu de salariați: 30;
- în ceea ce privește procesul de verificare și instruire corespunzătoare a angajaților, acesta se realizează cel puțin prin impunerea de standarde adecvate la angajarea persoanelor cu responsabilități în aplicarea dispozițiilor prevăzute de Lege, includerea în fișele de post ale angajaților a atribuțiilor specifice și concrete ce le revin, evaluarea periodică a cunoștințelor în materie a acestora și a obligațiilor ce le revin, dar și participarea la programe de instruire având ca scop recunoașterea de către angajați a operațiunilor care pot avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului;
- sunt oferite cu titlu exemplificativ măsuri simplificate de cunoaștere a clientelei, care pot fi aplicate în funcție de risc de entitățile reglementate: a) limitarea extinderii, tipului sau timpului alocat măsurilor de cunoaștere a clientelei; b) obținerea unui volum mai redus de informații referitoare la identificarea clientului; c) simplificarea verificărilor efectuate cu privire la identitatea clienților; d) reducerea frecvenței actualizărilor informațiilor privind identificarea clienților pe parcursul relației de afaceri; e) reducerea intensității extinderii și gradului de monitorizare și verificare a tranzacțiilor;
- și sunt oferite cu titlu exemplificativ și măsuri suplimentare de cunoaștere a clientelei: a) obținerea de informații suplimentare cu privire la împuternicit, beneficiarul real, sediul, ocupația, sursa de venit, volumul activelor etc. și alte informații disponibile din baze de date publice; b) efectuarea de căutări suplimentare, cum ar fi căutări pe internet folosind surse independente și deschise; c) obținerea de informații suplimentare și, după caz, justificarea prin documente aferente cu privire la natura relației de afaceri și a sursei fondurilor/activelor clientului; d) obținerea de informații despre motivele care stau la baza efectuării tranzacțiilor; e) scăderea pragului de 25% prevăzut la definiția beneficiarului real de la art. 4 alin. (2) lit. a) și d) din Lege; f) efectuarea de monitorizări suplimentare a relației de afaceri, prin creșterea numărului și duratei verificărilor efectuate și selectarea modelelor de tranzacții care necesită verificări suplimentare; g) creșterea gradului de conștientizare, în cazul tranzacțiilor și clienților cu risc ridicat, în toate departamentele care au o relație de afaceri cu clientul, inclusiv posibilitatea de informare suplimentară a personalului care răspunde de respectivul client;

- pentru aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei, entitățile reglementate vor reține de la fiecare client, inclusiv pentru beneficiarul real, datele prevăzute în următoarele documente: (a) pentru persoane fizice – datele de identificare prevăzute în cărțile/buletinele de identitate, pașapoarte sau permise de ședere; iar (b) pentru persoane juridice, dar și pentru beneficiarii reali ai acestora – datele de identificare din actele de constituire a entităților reglementate, certificatele de înregistrare sau extrase ale acestora, documente din care să rezulte identitatea beneficiarului real, precum și certificate de atestare fiscală și, după caz, certificate de rezidență fiscală emise de autoritățile fiscale naționale/internaționale.

În final, recomandăm societăților ce sunt entități raportoare (reglementate) în baza prevederilor Legii nr. 129/2019 și a Normelor sale de aplicare să analizeze cu rigoare actele normative indicate și să respecte obligațiile impuse, ținând cont de faptul că, încălcarea prevederilor acestora atrage răspunderea civilă, disciplinară, contravențională, administrativă sau penală, după caz. Trebuie menționat și că, aplicarea sancțiunii amenzii contravenționale se prescrie în termen de 5 ani de la data săvârșirii faptei.

construcții - modificări legislative publicate în ianuarie 2020

Legea nr. 7/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții și pentru modificarea și completarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții a fost publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 8 din 08 ianuarie 2020 și este aplicabilă începând cu data de 11 ianuarie 2020. Actul normativ

modifică prevederile art. 37 alin. (6) al Legii nr. 50/1991, noutatea principală constând în faptul că dreptul de proprietate asupra construcțiilor se poate intabula în Cartea funciară în baza unei adeverințe/unui certificat de atestare a edificării construcției, chiar și în cazul construcțiilor pentru care execuția lucrărilor s-a realizat fără autorizație de construire, dar pentru care s-a împlinit termenul de prescripție de 3 ani privind dreptul de a constata contravențiile și de a aplica amenzi. Certificatul de atestare/adeverința privind edificarea construcției va putea fi emis/emisă de către autoritatea locală în baza următoarelor acte: (i) expertiză tehnică cu privire la respectarea cerințelor fundamentale aplicabile privind calitatea în construcții și (ii) documentație cadastrală.

Până la acest moment, construcțiile edificate fără autorizație erau considerate nefinalizate și, pe cale de consecință, nu puteau fi intabulate în cartea funciară, nici măcar prin invocarea în instanță a mecanismului accesii imobiliare artificiale, ținând cont de aspectele reținute de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 13/08.04.2019 pe calea recursului în interesul legii promovat de colegiul de conducere al Curții de Apel București: *“lipsa autorizației de construire sau nerespectarea prevederilor acesteia, precum și lipsa procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor constituie impedimente pentru recunoașterea pe cale judiciară, în cadrul acțiunii în constatare, a dreptului de proprietate asupra unei construcții realizate de către proprietarul terenului, cu materialele proprii.”*

Totodată, o altă modificare vizează remedierea inconsecvenței legislative introdusă prin Legea 193/2019 care prevedea că autorizațiile de construire sau de desființare, emise cu încălcarea prevederilor legale, pot fi anulate de către prefect, în urma activității de control a Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C. Astfel, noua reglementare prevede că autorizațiile de construire sau de desființare, emise cu încălcarea prevederilor legale, pot fi anulate de către instanțele de contencios administrativ, potrivit legii, ca urmare a introducerii acțiunii de către prefect, în urma activității de control a Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C. Însă, se poate interpreta că se pot anula autorizațiile de construire doar în urma introducerii acțiunii de către prefect, chestiune care poate da naștere unor critici.

Nu în ultimul rând, noile dispoziții stabilesc că recepția la terminarea lucrărilor de construire pentru activitățile autorizate aferente ansamblurilor de locuințe individuale și colective, dar și construcțiilor de utilitate publică nu va mai putea fi efectuată în lipsa finalizării bransamentelor la infrastructura tehnico-edilitară. Mai mult, se interzice darea în folosință a construcției până la admiterea recepției la terminarea lucrărilor și punerea în funcțiune a bransamentelor autorizate și definitive la rețelele de utilități publice ale infrastructurii edilitare.

Ordinul nr. 3454/2019 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, aprobate prin Ordinul ministrului dezvoltării regionale și locuinței nr. 839/2009 a fost publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 4 din 6 ianuarie 2020. Una din cele mai importante

modificări introduse prin noile dispoziții vizează reglementarea schimbării denumirii articolului 59 din vechile norme de aplicare aprobate prin Ordinul nr. 839/2009, din “Intrarea în legalitate” în “Lucrări de construcții executate fără autorizație de construire sau cu nerespectarea prevederilor acesteia” și abrogarea alin. (3) al art. 59, al cărui conținut era următorul:

“(3) În situația în care construcția realizată fără autorizație de construire întrunește condițiile urbanistice de integrare în cadrul construit preexistent, autoritatea administrației publice locale competente poate proceda la emiterea unei autorizații de construire în vederea intrării în legalitate, în coroborare cu luarea măsurilor legale care se impun, numai în baza concluziilor unui referat de expertiză tehnică pentru cerința esențială de calitate „rezistență mecanică și stabilitate” privind starea structurii de rezistență în stadiul fizic în care se află construcția, precum și pentru cerința esențială de calitate „securitatea la incendiu”, numai după emiterea Acordului de mediu, în condițiile legii.”

Astfel, singura reglementare privind autorizația lucrărilor de construire pentru intrare în legalitate (art. 59 alin. (3) din Norme) a fost abrogată cu consecința că această procedură de intrare în legalitate nu mai există în legislația aplicabilă la această dată, aceasta fiind practic înlocuită cu prevederile art. 37 alin. (6) din Legea nr. 50/1991, analizată mai sus, în sensul că se acordă posibilitatea de înscriere în Cartea Funciară a construcțiilor edificate fără autorizație de construire, în baza unui unei adeverințe/unui certificat de atestare a edificării construcției, dar doar pentru construcțiile pentru care a fost îndeplinit termenul de prescripție.

societăți comerciale - modificări legislative publicate în ianuarie 2020

Dezlegarea unor chestiuni de drept referitoare la acțiunea în anularea hotărârilor adoptate de adunarea specială a acționarilor.

Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a decis, în ședința din data de 20 ianuarie 2020, că:

*”Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Oradea – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, în dosarul nr. 3666/111/2017**, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:*

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 132 din Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportat la art. 116 din aceeași lege, pot fi atacate în justiție, cu acțiune în anulare, și hotărârile adoptate de adunarea specială a acționarilor.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 20 ianuarie 2020”.

În adunări speciale se reunesc acționarii cu acțiuni preferențiale (acțiuni cu dividend prioritar), în condițiile stabilite de actul constitutiv al societății. Orice titular al unor asemenea acțiuni poate participa la aceste adunări.

protecția datelor cu caracter personal - modificări legislative publicate în ianuarie 2020

1 ZIUA PROTECȚIEI DATELOR – LA CE SĂ NE AȘTEPTĂM ÎN 2020?

Ziua Protecției Datelor (Data Privacy Day sau Data Protection Day, conform denumirii europene) este un eveniment internațional ce are loc în fiecare an în data de 28 ianuarie, fiind organizat în Statele Unite ale Americii, Canada, Israel și 47 de state europene. Scopul Zilei Protecției Datelor este conștientizarea protecției datelor și promovarea celor mai bune practici în acest domeniu.

Prioritățile stabilite pentru 2020 sunt următoarele:

- Aplicare sporită a GDPR;
- Brexit;
- Tehnologiile de marketing (Adtech);
- Datele biometrice (precum recunoașterea facială);
- Inteligența artificială (AI) și noile tehnologii (de exemplu, o abordare unitară a programelor de asistență vocală oferite de companiile big tech);
- Transferul internațional de date;
- Confidențialitatea comunicațiilor electronice (e-Privacy Regulation, ce se așteaptă a intra în vigoare în 2020).

2 ÎN PERIOADA 28-29 IANUARIE 2020 A AVUT LOC A ȘAPTESPREZECEA PLENARĂ A COMITETULUI EUROPEAN PENTRU PROTECȚIA DATELOR

În cadrul plenarei s-au adoptat, în principal, următoarele documente:

- **Ghidul nr. 3/2019 privind prelucrarea datelor prin mijloace de supraveghere video**

În urma analizării propunerilor transmise în faza de consultare publică, **a fost adoptat în formă finală acest ghid**, care constituie un instrument util în activitatea operatorilor și persoanelor împuternicite ce utilizează mijloace de supraveghere video. În cuprinsul acestuia sunt abordate, în principal, aspecte privind legalitatea prelucrării, dezvăluirea imaginilor către terți, confidențialitatea și securitatea prelucrărilor, cu numeroase exemple relevante.

- **Ghidul privind vehiculele conectate**

Acest document urmărește analiza prelucrării datelor personale în contextul în care volumul acestor date utilizate de vehicule a crescut semnificativ. **Ghidul este supus consultării publice.**

- **Opiniile cu privire la proiectele cerințelor de acreditare a organismelor de certificare, supuse analizei de autoritățile din Marea Britanie și Luxemburg în temeiul art. 43 alin. (3) din GDPR**

3 APLICAREA GDPR – EVOLUȚII NAȚIONALE ȘI EUROPENE

3.1 Amendă de 10.000 EURO aplicată operatorului Entirely Shipping & Trading S.R.L. pentru încălcarea condițiilor supravegherii video a angajaților

În data de **16 ianuarie 2020**, Autoritatea Națională a informat că a finalizat pe data de 13 decembrie 2019 o anchetă la operatorul Entirely Shipping & Trading S.R.L. În urma investigației, Autoritatea a concluzionat că operatorul a încălcat dispozițiile Regulamentului prin nerespectarea dispozițiilor art. 12 și art. 13, art. 6 și art. 7, art. 5 alin. (1) lit. c), art. 9, art. 5 alin. (1) lit. a), b) și e) din Regulamentul (UE) nr. 679/2016.

În acest caz, Autoritatea a luat la cunoștință, ca urmare a unei **plângeri**, că Entirely Shipping & Trading S.R.L. a instalat **camere de supraveghere audio-video în birourile angajaților, în vestiare și în sala de mese** și că, în anumite locații (spații cu acces restricționat), **accesul se realiza pe bază de amprentă**. De asemenea, s-a reclamat faptul că operatorul **s-a folosit de identitatea unui fost angajat în transmiterea unor e-mail-uri în interes de serviciu** fără ca acesta din urmă să fi fost informat în prealabil.

În cadrul investigației, s-au constatat următoarele:

- operatorul nu a făcut dovada **unui interes legitim justificat** în ceea ce privește sistemul de **supraveghere video** instalat la sediul său, care să prevaleze asupra intereselor sau drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor vizate, nu a făcut dovada **consultării sindicatului** sau, după caz, a **reprezentanților angajaților** înainte de introducerea sistemelor de monitorizare, precum și nici a faptului că alte forme și modalități mai puțin intruzive pentru atingerea scopului urmărit de angajator nu și-au dovedit anterior eficiența;
- operatorul nu a făcut dovada existenței unor **politici adecvate de protecție a datelor** și a implementării unor **măsuri tehnice și organizatorice** adecvate în vederea asigurării unui nivel de securitate corespunzător acestui risc;
- **prelucrarea datelor biometrice** prin intermediul sistemului de control acces nu erau colectate în scopuri adecvate, relevante și limitate la ceea ce era necesar în raport cu scopurile în care erau prelucrate;
- operatorul nu a efectuat o **evaluare a impactului asupra protecției datelor**.

Astfel, operatorul a fost sancționat cu **două avertismente** dar a primit și **două amenzi** în cuantum de **10.000 Euro** întrucât acesta a prelucrat în mod excesiv datele cu caracter personal (imaginea) ale angajaților săi prin intermediul

camerelor video, dar și pentru nerespectarea dispozițiilor în ceea ce privește prelucrarea datelor biometrice (amprente) ale angajaților.

Totodată, operatorului i s-au aplicat și o serie de **măsuri corective**.

3.2 România. Amendă în cuantum de 14.334,30 lei (3.000 EURO), aplicată operatorului Enel Energie S.A. pentru prelucrarea de date personale fără consimțământ

Autoritatea Românească pentru protecția datelor a sancționat operatorul Enel Energie S.A. pentru nerespectarea prevederilor art. 5 alin. (1) lit. d) și alin. (2) coroborat cu art. 6 și art. 7 și art. 21 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 679/2016.

În situația aceasta, sancțiunile au fost aplicate ca urmare a unei **plângeri** prin care se reclama faptul că Enel Energie S.A. **a prelucrat nelegal datele petentului**, neputând face dovada obținerii consimțământului acestuia pentru **transmiterea de notificări prin e-mail** și fără respectarea principiului exactității. În plus, operatorul nu a luat măsurile necesare pentru dezactivarea transmițerii de notificări, deși petentul și-a exercitat dreptul de opoziție în mai multe rânduri.

În urma investigației, operatorul a fost sancționat contravențional cu **două amenzi**, fiecare în cuantum de 14.334,30 lei, echivalentul sumei de 3000 EURO pentru încălcarea dispozițiilor Regulamentului (UE) nr. 679/2016.

3.3 UK. Amendă în cuantum de 500.000 GBP aplicată unei companii de retail din U.K. pentru neimplementarea unor măsuri tehnice și organizatorice adecvate riscului relativ la datele personale.

Autoritatea pentru protecția datelor din U.K. (ICO) a sancționat retailerul DSG Retail Limited pentru încălcarea dispozițiilor GDPR în ceea ce privește asigurarea **unui nivel de securitate corespunzător** al datelor cu caracter personal prin **neimplementarea unor măsuri tehnice și organizatorice adecvate riscului**.

Investigația realizată de ICO a avut loc ca urmare a raportării **incidentului de securitate** de către retailer în data de 8 iunie 2018 prin care aceasta a confirmat **accesul neautorizat la datele cu caracter personal regăsite în terminalele de vânzare** („POS”). În acest caz, sistemele informatice ale companiei au fost afectate pentru o perioadă de 9 luni, între 24 iulie 2017 – 25 aprilie 2018, fapt nedescoperit până la data de 5 aprilie 2018. Compania a investigat această încălcare a securității și a descoperit că sistemele informatice au fost accesate de către o persoană neautorizată care a instalat un virus, permițându-i să colecteze informațiile cu caracter financiar din terminalele POS pentru orice tranzacție din acea perioadă. Operatorul a încadrat acest incident ca fiind un **atac cibernetic** și a confirmat că **un număr de 5,646,417 carduri bancare au fost ținta atacului**, accesul neautorizat vizând date financiare (numărul cardului bancar, data expirării acestuia), cât și date nefinanciare (nume, adresa poștală, număr de telefon, adresă de e-mail), aparținând unui număr de aproximativ **14 milioane persoane vizate**.

La stabilirea cuantumului amenzii, ICO a luat în calcul faptul că:

- DSG a notificat 25 de milioane de persoane vizate potențial afectate prin e-mail și prin publicitate;
- A înființat un centru de apel pentru a răspunde întrebărilor;

- A notificat ICO despre incident și a cooperat cu autoritățile în cadrul investigației;
- A făcut investiții semnificative în procesele și sistemele de securitate a datelor;
- DSG nu a depistat singur încălcarea securității datelor;
- DSG mai fusese sancționată anterior pentru vulnerabilități similare.

Amenda este semnificativă dar DSG ar putea să fie obligată să plătească și despăgubiri persoanelor afectate, ceea ce va conduce la creșterea impactului acestui incident.

3.4 Cipru. Amendă de 82.000 de EURO pentru LGS Handling Ltd, Louis Travel Ltd and Louis Aviation Ltd (grupul de companii Louis) pentru prelucrarea excesivă de date cu caracter personal

Luni, **27 ianuarie 2020**, Autoritatea din Cipru a aplicat o amendă în valoare de 82.000 euro operatorilor LGS Handling Ltd, Louis Travel Ltd and Louis Aviation Ltd ca urmare a unei **plângeri** depusă de către sindicatul angajaților.

În urma investigației, s-a descoperit că grupul de companii a utilizat instrumentul “Bradford Factor” pentru a ține evidența concediilor medicale ale salariaților. Autoritatea a constatat că **perioada și frecvența concediilor medicale ale unei persoane**, indiferent dacă identitatea sa este direct sau indirect dezvăluită, **presupune prelucrarea „categoriilor speciale de date cu caracter personal”**, precum sunt definite la articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul General privind Protecția Datelor. Astfel, utilizarea unui astfel de instrument trebuie să fie în conformitate cu rigorile stabilite de GDPR.

În acest caz, Autoritatea a stabilit că o astfel de operațiune de prelucrare nu are niciun temei legal și a interzis continuarea procesării acestor date, precum și ștergerea datelor acumulate până la momentul finalizării investigației.

Sanțiunile au fost aplicate ca urmare a încălcării dispozițiilor art. 6 alin. (1) și art. 9 din Regulamentul General privind Protecția Datelor, potrivit unui comunicat.

3.5 Grecia. Amendă în cuantum de 15.000 EURO pentru ALLSEAS MARINE S.A pentru nerespectarea dreptului de acces al angajaților la datele cu caracter personal și folosirea ilegală a sistemelor de supraveghere video

Marți, **14 ianuarie 2020**, Autoritatea din Grecia a aplicat operatorului ALLSEAS MARINE S.A o amendă în cuantum de 82.000 Euro în urma investigației referitoare atât la legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal stocate pe serverul companiei, cât și la dreptul de acces al salariatului la datele personale stocate în calculatorul folosit pentru exercitarea profesiei sale.

Autoritatea a constatat că operatorul **nu a luat măsurile corespunzătoare pentru ca angajații să-și poată exercita dreptul de acces la datele cu caracter personal**, dar și faptul că **sistemul de supraveghere video cu circuit închis a fost instalat și a funcționat ilegal**, iar materialele înregistrate prezentate Autorității au fost considerate a fi ilegale.

Ca urmare a constatărilor, Autoritatea a decis să sancționeze operatorul cu **amendă** în cuantum de **15.000 Euro** și, totodată, a solicitat companiei să ia măsuri în ceea ce privește respectarea dreptului de acces al angajaților la datele cu caracter personal, iar folosirea sistemelor de supraveghere video să fie realizată conform prevederilor Regulamentului. De asemenea, Autoritatea a solicitat operatorului să revizuiască implementarea prevederilor art. 5 alin. (1) și (2) din Regulamentul General privind Protecția Datelor astfel încât acestea să fie respectate.

litigii și arbitraje - modificări legislative publicate în ianuarie 2020

Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 24 septembrie 2019, pronunțată în Cauza Antohi împotriva României, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 15 din 10 ianuarie 2020 și este aplicabilă începând cu aceeași dată.

La originea cauzei se află Cererea nr. 48.093/15, îndreptată împotriva României, prin care domnul Sorin Antohi a sesizat Curtea la 24 septembrie 2015, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În fapt, reclamantul a susținut faptul că, în cadrul procesului penal desfășurat împotriva sa, i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil în temeiul art. 6 din Convenție, argumentând că judecătorul unic din completul primei instanțe, care a dispus condamnarea inculpatului, l-a audiat doar pe expertul financiar în cauză și a respins cererile inculpatului de a-i audia nemijlocit pe cei trei martori și de a-i permite acestuia să dea un supliment de declarație, niciuna dintre celelalte probe testimoniale nefiind prezentată direct în fața judecătorului care l-a condamnat pe reclamant în primă instanță sau a judecătorilor care au menținut condamnarea acestuia. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, analizând circumstanțele cauzei, a decis admiterea capătului de cerere formulat de reclamant în temeiul art. 6 din Convenție. În motivare, Curtea a reținut aspectele invocate de reclamant, considerând că ascultarea directă a reclamantului și a martorilor era relevantă în circumstanțele cauzei, având în vedere importanța acordată acestora în ceea ce privește justificarea hotărârii de condamnare. Curtea a considerat că dreptul la ultimul cuvânt al inculpatului nu poate fi asimilat dreptului de a fi ascultat în cursul procesului, iar simpla disponibilitate a transcrierilor declarațiilor nu poate compensa neîndeplinirea cerinței nemijlocirii în cadrul procesului. Curtea a considerat că schimbarea componenței completului instanței de fond și faptul că, ulterior, instanța de apel nu a ascultat direct martorii echivalează cu privarea reclamantului de dreptul la un proces echitabil.

Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 23.06.2019 pronunțată în Cauza Tău împotriva României, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 49 din 23 ianuarie 2020 și este aplicabilă începând cu aceeași dată.

La originea cauzei se află Cererea nr. 56.280/07 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Ioan Tău a sesizat Curtea la 12 decembrie 2007, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În fapt, Reclamantul a susținut că în procesul penal îndreptat împotriva sa, pentru acuzații de trafic de droguri, a fost încălcat dreptul său la un proces echitabil în temeiul art. 6 §1 și §3 lit. c) și d) din Convenție, acesta arătând că primele două dați când a fost audiat a fost asistat de un avocat desemnat din oficiu, care în același timp îi asista și pe coinalpații F.D. și P.A., în pofida faptului că solicitase să fie asistat de un avocat ales. Reclamantul a susținut, de asemenea, că nu i s-a dat posibilitatea confruntării, în ședință publică, a martorului F.D., ale cărui declarații au stat la baza condamnării sale. Curtea a admis capetele de cerere formulate în temeiul art. 6 din Convenție stabilind că: a) statul român trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni, suma de 2.400 EUR, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral; și b) de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale.

Decizia Curții Constituționale nr. 731/2019 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic pct. 2 [cu referire la art. 4 alin. (1 ind.1) și alin. (1 ind.3)], pct. 3 [cu referire la art. 4 alin. (3) și (4)], pct. 6 [cu referire la art. 7 alin. (1 ind.1)], pct. 7 [cu referire la art. 7 alin. (4)], pct. 8 [cu referire la art. 7 alin. (5 ind.1)] și pct. 9 [cu referire la art. 8 alin. (5) teza a doua] din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 59 din 29 ianuarie 2020 și este aplicabilă începând cu aceeași dată. Curtea a constatat că dispozițiile articolului unic pct. 2 [cu referire la art. 4 alin. (1 ind.1)], pct. 3 [cu referire la art. 4 alin. (3) și (4)], pct. 6 [cu referire la art. 7 alin. (1 ind.1)], pct. 8 [cu referire la art. 7 alin. (5 ind.1)] și pct. 9 [cu referire la art. 8 alin. (5) teza a doua] din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite sunt neconstituționale. În motivare, Curtea arată că textul de lege care introduce criteriile măsurabile de la care se consideră că în contractele de credit ipotecar operează impreviziunea, încalcă Constituția în privința dreptului la proprietate al creditorilor, dar are și deficiențe de redactare, claritate, precizie și logică. Astfel, Curtea Constituțională a constatat că reglementarea unei situații de intervenire a impreviziunii care valorifică o anumită diferență de curs valutar ce se cantonează în sfera riscului inerent, respectiv 20%, nu este proporțională cu scopul legitim urmărit, astfel încât reprezintă o încălcare a art. 44 din Constituție și, implicit, a art. 147 alin. (4) din Constituție, ca urmare a nerespectării exigențelor constituționale referitoare la relația dintre dreptul de proprietate privată și impreviziune. De asemenea, constată că norma legală analizată are și deficiențe redacționale, întrucât nu stabilește moneda de referință în raport cu care se calculează fluctuația de 20% a cursului monedei contractului de credit, respectiv moneda națională. Din această perspectivă, se încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa de calitate a legii și de securitate juridică. Curtea observă că depășirea gradului de îndatorare cu 20% nu se raportează nici explicit și nici implicit la nivelul veniturilor de la data contractării creditului sau de la o dată ulterioară. Prin urmare, Curtea reține că se încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa de calitate a legii și de securitate juridică.

Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 29/2019 privind examinarea recursului în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ce face obiectul Dosarului nr. 1.574/1/2019 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 63 din 30 ianuarie 2020 și este aplicabilă începând cu aceeași dată. Înalta Curte a admis recursul în interesul legii declarat, statuând că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 65 alin. (3) din Codul penal, aplicarea pedepselor accesorii constând în interzicerea drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a), b) și d)-o) din Codul penal, a căror exercitare a fost interzisă de instanță ca pedeapsă complementară, nu este posibilă în cazul dispunerii unei soluții de condamnare la pedeapsa amenzii.

Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 18/2019 privind soluționarea sesizării formulate de Curtea de Apel Suceava - Secția penală și pentru cauze penale cu minori în Dosarul nr. 7.322/285/2017, prin care se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție dezlegarea unei chestiuni de drept a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 66 din 30

ianuarie 2020 și este aplicabilă începând cu aceeași dată. Curtea a admis sesizarea, stabilind că, obligația inculpatului de a nu conduce vehicule anume stabilite, impusă de organul judiciar pe timpul măsurii preventive a controlului judiciar conform art. 215 alin. (2) lit. i) din Codul de procedură penală, nu constituie o suspendare a exercitării dreptului de a conduce, iar încălcarea acesteia nu întrunește elementele de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (2) din Codul penal.

Pentru mai multe detalii în legătură acest material, vă rugăm nu ezitați să ne contactați.

Voicu & Filipescu SCA
Strada General Ernest Broșteanu nr. 31
Sector 1, București, Cod 010527
Tel: +40 21 314-02-00
Fax: +40 21 314-02-90
E-mail: office@vf.ro
Website: www.vf.ro

